

Gevolgen van de recente Europese wetgeving op de beroepen van accountant, belastingconsulent en auditor

André Killesse
Voorzitter van de FEE
Accountant IAB
Erevoorzitter IBR

Heel wat zakenrechtelijke bepalingen die door de nationale parlementen worden goedgekeurd, zijn omzettingen van de Europese regelgevingen. Om zo nauw mogelijk bij dit wetgevend proces betrokken te worden, is het voor het beroep dus uitermate belangrijk om zich op Europees niveau te verenigen en een verbond te sluiten.

De opdracht van de *Fédération des Experts-comptables Européens (FEE)* bestaat erin te anticiperen op, informatie te verspreiden over en begeleiding te bieden bij de wijzigingen van het regelgevend en professioneel overheidsbeleid aangaande ons beroep. De FEE staat in permanente dialoog met het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europese Ministerraad.

De samenstelling van de FEE is zeer heterogeen: accountants, auditors en fiscalisten die hun activiteit als een vrij beroep, maar ook als werknemer in de private sector, de commerciële sector of de overheidssector uitoefenen. Die diversiteit is voor de Federatie een ware troef. Zij bevordert niet alleen de onderlinge kennisverdieping van haar leden, maar leidt ook tot een levendige gedachtewisseling over de wijze waarop onze beroepsactiviteit moet worden gezien en verricht.

Door de financiële en economische crisis en de problemen inzake de overheidsfinanciën die Europa doormaakt, zullen de Europese hervorming van de accountancy en de audit – maar ook de diverse hervormingen in verband met

de fiscaliteit – de komende jaren strategische topprioriteiten zijn voor de Federatie.

Voornaamste wijzigingen van de nieuwe boekhoudrichtlijn van 2013 op het vlak van boekhouding, presentatie van de financiële overzichten en audit

Nieuwe boekhoudrichtlijn van 2013

De boekhoudrichtlijn (2013/34/EU) zal onvermijdelijk wijzigingen aanbrengen aan de nationale boekhoudwetgeving. In dit stadium is het nog moeilijk om de globale impact op Europees niveau in te schatten, want de richtlijn bevat negentig keuzemogelijkheden voor de lidstaten. De lidstaten zullen zich over deze keuzemogelijkheden moeten uitspreken en de richtlijn vóór 20 juli 2015 in hun nationaal recht omzetten. De lidstaten kunnen bepalen om de nieuwe bepalingen in te voeren voor boekjaren die beginnen vanaf 1 januari 2016.¹

¹ Artikel 53, 1. RL 2013/34/UE: 'De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 20 juli 2015 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis. De lidstaten kunnen bepalen dat de in de eerste alinea bedoelde bepalingen eerst van toepassing zijn op financiële overzichten voor de boekjaren die beginnen op 1 januari 2016 of gedurende het kalenderjaar 2016 ...'

De boekhoudrichtlijn is geen volledige herwerking van de bestaande richtlijnen 4 (jaarrekeningen) en 7 (geconsolideerde rekeningen), maar veeleer een hervorming en bekrachtiging ervan. Heel wat bepalingen van de richtlijnen 4 en 7 werden in de richtlijn van 2013 overgenomen. Wat de keuzemogelijkheden die de lidstaten worden gelaten betreft, konden we vaststellen dat hoewel de richtlijn 2013 er minder bevat dan de richtlijnen 4 en 7, zij de lidstaten toch nog genoeg keuzemogelijkheden laat, zodat zij hun nationaal recht betreffende de boekhouding en de financiële verslaggeving niet fundamenteel moeten wijzigen.

Niettemin brengt de boekhoudrichtlijn een reeks wijzigingen aan waar wij uw aandacht op willen vestigen.

Boekhouding

Wijziging van de grootte en van de drempelbedragen van de entiteiten

De richtlijn onderscheidt vijf² categorieën van ondernemingen en bepaalt de drempelbedragen die de categorie van de micro-ondernemingen en de kleine ondernemingen afbakenen.

	Omzet		Balanstotaal		Aantal werknemers	
	Oude richtlijnen	Nieuwe richtlijn	Oude richtlijnen	Nieuwe richtlijn	Oude richtlijnen	Nieuwe richtlijn
	miljoen €	miljoen €	miljoen €	miljoen €		
Micro-onderneming	n.v.t.	≤ 0,7	n.v.t.	≤ 0,35	n.v.t.	≤ 10
Kleine onderneming	≤ 8,8	≤ 8	≤ 4,4	≤ 4	≤ 50	≤ 50
Middelgrote onderneming	≤ 35	≤ 40	≤ 17,5	≤ 20	≤ 250	≤ 250
Grote onderneming	> 35	> 40	> 17,5	> 20	> 250	> 250

Merk op dat de indeling naar grootte een verplichting is voor de lidstaten, uitgezonderd voor de drempels betreffende de kleine ondernemingen. In de regel bedraagt de drempelwaarde die in aanmerking moet worden genomen voor de omzet van de kleine ondernemingen 8 miljoen euro en voor de balans 4 miljoen euro. Maar de lidstaten mogen deze drempels (of één ervan) verhogen tot respectievelijk 12 en 6 miljoen euro.

Aan de hand van deze nieuwe drempels kan worden bepaald:

- aan welke boekhoudregeling de onderneming onderworpen is;
- of zij een geconsolideerde rekening moet opmaken;
- of zij bepaalde betalingen aan overheden moet rapporteren (*country by country reporting*); en
- of zij onderworpen is aan een wettelijke controle van haar rekeningen.

Regeling voor de micro-ondernemingen

Micro-ondernemingen worden omschreven als ondernemingen die op de balansdatum de grensbedragen voor ten

minste twee van de drie volgende criteria niet overschrijden:

- balanstotaal: 350 000 EUR;
- netto-omzet: 700 000 EUR;
- en gemiddeld personeelsbestand gedurende het boekjaar: 10

Bovendien kunnen de lidstaten de micro-ondernemingen vrijstellen van enkele – of alle – van de volgende verplichtingen: de opstelling van de toelichting, de opstelling van het jaarverslag, de publicatie van de jaarlijkse financiële overzichten, op voorwaarde dat de balansinformatie behoorlijk wordt neergelegd bij ten minste één door de betrokken lidstaat aangewezen bevoegde autoriteit en aan het ondernemingsregister wordt doorgegeven, zodat op verzoek een afschrift kan worden verkregen.

De lidstaten mogen de micro-ondernemingen toestaan om een balans en resultatenrekening op te stellen die nog veel sterker vereenvoudigd is dan deze die de kleine ondernemingen moeten opmaken.

Bovendien verleent de richtlijn een keuzemogelijkheid die inhoudt dat de micro-ondernemingen enkel een ‘verbeterde’ kasboekhouding moeten bijhouden, waarbij alleen de opbrengsten, de kosten voor grondstoffen en hulpstoffen en de personeelskosten in een verbintenissenboekhouding moeten worden opgenomen.

² De vijfde categorie van ondernemingen betreft de ‘organisaties van openbaar belang (OOB)’. Hiertoe behoren onder meer de op een gereguleerde markt genoteerde ondernemingen, de kredietinstellingen en de verzekeringinstellingen.

Voorts bepaalt de richtlijn dat alle entiteiten een passende boekhouding moeten bijhouden.

Tot dusver hebben slechts zeven lidstaten beslist om de boekhoudkundige verplichtingen van de micro-entiteiten te verlichten: Frankrijk, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië, Slovaakse en het Verenigd Koninkrijk.

De lidstaten krijgen de mogelijkheid om het concept ‘micro-onderneming’ enigszins genuanceerd te beoordelen. Mits het criterium van de grootte van de entiteit in de omzetting van de richtlijn wordt nageleefd, kunnen de lidstaten dit criterium in subcategorieën indelen en aan elke subcategorie een andere graad van vereenvoudiging of vrijstelling verlenen.

Fundamentele boekhoudkundige beginselen

De boekhoudrichtlijn legt tien algemene beginselen voor financiële verslaggeving vast:

- de onderneming wordt verondersteld haar werkzaamheden volgens het continuïteitsprincipe uit te oefenen;
- de grondslagen voor financiële verslaggeving en de waarderingsmethoden blijven van boekjaar tot boekjaar ongewijzigd;
- opname en waardering geschieden volgens het voorzichtigheidsbeginsel;
- in de balans en in de resultatenrekening opgenomen bedragen worden berekend volgens het toerekeningsbeginsel;
- de beginbalans van een boekjaar stemt overeen met de eindbalans van het voorafgaande boekjaar;
- de activa en passiva worden elk afzonderlijk gewaardeerd;
- de verrekening tussen actief- en passiefposten en tussen opbrengsten- en kostenposten is niet toegestaan;
- de posten van de resultatenrekening en de balans worden verantwoord en gepresenteerd volgens de inhoudelijke aard van de desbetreffende transactie of overeenkomst (*substance over form*);
- in de financiële overzichten opgenomen posten worden volgens het beginsel van de aanschaffings- of verminderingswaarde gewaardeerd.

Merk wel op dat de lidstaten optioneel kunnen afwijken van de in de richtlijn van 2013 gestelde eisen inzake opname, waardering, voorstelling, vermelding en consolidatie indien het gevolg van de naleving niet van materieel belang is. Ook de toepassing van het beginsel van de inhoudelijke aard van de desbetreffende transactie of overeenkomst (*substance over form*) blijft facultatief, aangezien de lidstaten ook

hier de mogelijkheid hebben om de ondernemingen vrij te stellen van de ermee verband houdende eisen.

Financiële overzichten: een bottom-upbenadering

De financiële overzichten moeten, net als voorheen, op zijn minst de balans, de resultatenrekening en de toelichting bevatten.

De lidstaten kunnen van de kleine ondernemingen een beperkt aantal bijkomende toelichtingen eisen indien die toelichtingen uitdrukkelijk bij hun nationale belastingwetgeving voorgeschreven zijn en met het oog op de belastinginning strikt noodzakelijk zijn.

In overeenstemming met de bepalingen van de 4de richtlijn voorziet de richtlijn 2013 dat de balans mag worden voorgesteld volgens een horizontale indeling (scronto-vorm) of een verticale indeling (staffelvorm).

De bepalingen van de richtlijn van 2013 met betrekking tot de inhoud van het jaarverslag blijven zo goed als ongewijzigd. De lidstaten kunnen de micro-ondernemingen en de kleine ondernemingen evenwel vrijstellen van de presentatie van een jaarverslag, mits die ondernemingen in de toelichting de gegevens over de verkrijging van eigen aandelen opnemen.

De richtlijn van 2013 verstrekt een opgave van de basisinformatie die – ongeacht de grootte van de onderneming – verplicht in de toelichting moet worden opgenomen. Die informatie betreft voornamelijk:

- de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving;
- in voorkomend geval, informatie met betrekking tot de geherwaardeerde vaste activa of tot de tegen reële waarde geherwaardeerde activa;
- het bedrag van de financiële verplichtingen, garanties of gebeurtenissen die niet in de balans zijn opgenomen;

- het bedrag en de aard van de opbrengsten- en kostenposten van uitzonderlijke omvang of vanwege de uitzonderlijke aard van voorkomen;
- het bedrag van de schulden met een resterende looptijd van meer dan vijf jaar;
- het gemiddelde personeelsbestand gedurende het boekjaar.

De bijkomende vermeldingen voor middelgrote en grote ondernemingen en organisaties van openbaar belang hebben voornamelijk betrekking op:

- de mutaties in de vaste activa en betreffende de geactiveerde rente;
- de waardecorrecties van vaste of vlottende activa die louter voor belastingdoeleinden worden toegepast;
- de waardering van de financiële instrumenten;
- de bezoldigingen toegekend aan de bedrijfsleiders;
- de verdere detaillering van het personeelsbestand en van de personeelskosten;
- de wijzigingen in de uitgestelde belastingen;
- de gegevens betreffende de deelnemingen, inclusief informatie betreffende het eigen vermogen en het resultaat van de desbetreffende onderneming;
- het aantal en de nominale waarde van de aandelen;
- de gegevens betreffende de ondernemingen waarvan de onderneming de onbeperkt aansprakelijke vennoot is;
- de aard en het zakelijke doel van de regelingen van de onderneming die niet in de balans zijn opgenomen;
- de aard en de financiële gevolgen van belangrijke gebeurtenissen die zich na de balansdatum hebben voorgedaan.

De volgende bijkomende vermeldingen, ten slotte, worden alleen van de grote ondernemingen en organisaties van openbaar belang geëist:

- de netto-omzet gesplitst naar categorieën van bedrijfsactiviteiten en naar geografische markten;
- de door de auditoren aangerekende totale honoraria voor de wettelijke controle van de jaarlijkse financiële overzichten en voor de andere geleverde diensten.

Audit

De boekhoudrichtlijn bepaalt dat de wettelijke controle van de jaarrekening en geconsolideerde jaarrekeningen verplicht is voor alle middelgrote en grote ondernemingen en voor alle organisaties van openbaar belang.

Voor de kleine ondernemingen staat het de lidstaten vrij om al dan niet een audit op te leggen. Die keuzemogelijkheid wordt aan de nationale wetgevers verleend om rekening te kunnen houden met de behoeften van hun eigen

markt. De boekhoudrichtlijn bepaalt evenwel dat de lidstaten bij wet moeten bepalen dat de kleine ondernemingen aan een wettelijke controle moeten worden onderworpen, terwijl de 4de richtlijn nog bepaalde dat de vrijstelling ervan bij wet moest worden verleend.

De boekhoudrichtlijn van 2013 voert ook verplichtingen in die een weerslag hebben op de wettelijke controle van de rekeningen. De voornaamste wijziging betreft een strikter nazicht van de inhoud van het jaarverslag. Voortaan moet de auditor een oordeel geven over de samenhang tussen het jaarverslag en de financiële overzichten en ten opzichte van de juridische verplichtingen, en melding maken van elke belangrijke leemte. Deze maatregel zal in België een beperkt effect hebben, aangezien de conformiteitscontrole van het jaarverslag hier al jaren bestaat.

Andere wijzigingen

Organisaties van openbaar belang

De richtlijn omschrijft de organisaties van openbaar belang (OOB) als ondernemingen die onder het recht van een lidstaat vallen en waarvan de effecten op een gereguleerde markt genoteerd zijn, maar ook kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen of ondernemingen die door de lidstaten zijn aangemerkt als organisaties van openbaar belang.

Openbaarmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen

Ondernemingen met meer dan 500 werknemers moeten bijkomende informatie verschaffen over hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het Europees Parlement heeft die verplichting in april 2014 goedgekeurd, de Raad pas in oktober 2014. Deze aanpassing van de boekhoudrichtlijn van 2013 werd op 15 oktober 2014 gepubliceerd als richtlijn 2014/95/EU. De lidstaten hebben twee jaar om deze nieuwe verplichtingen toe te passen. Deze aanpassing is van kracht voor boekjaren die beginnen vanaf 1 januari 2017.

Geconsolideerde financiële overzichten

De verplichtingen betreffende de geconsolideerde overzichten volgens de richtlijn van 2013 blijven ongewijzigd ten opzichte van deze van de 7de richtlijn. Kleine ondernemingen hoeven geen geconsolideerde rekening op te stellen en de lidstaten kunnen ook de middelgrote ondernemingen van deze verplichting ontslaan. Kleine of middelgrote organisaties van openbaar belang zijn evenwel niet vrijgesteld.

Nieuwe Europese regelgeving betreffende de audit van de jaarrekening

De nieuwe regels tot verbetering van de kwaliteit van de wettelijke audit in de Europese Unie zijn in juni 2014 in werking getreden. De hervorming schept een algemeen kader voor de vorming van een Europese eenheidsmarkt van de audit. Daartoe werd een richtlijn aangepast en een nieuwe verordening uitgevaardigd:

- Richtlijn 2014/56/EU tot wijziging van richtlijn 2006/43/EG is van toepassing op alle auditkantoren en moet tegen medio 2016 in de nationale wetgeving van de lidstaten omgezet worden;
- Verordening (EU) nr. 537/2014 stelt nieuwe specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, maar moet niet in de nationale wetgeving van de lidstaten worden omgezet (rechtstreekse werking). Er werden echter overgangsmaatregelen voorzien.

De voornaamste wijzigingen zijn de volgende:

- de versterking van de onafhankelijkheid van de wettelijke auditors;
- de verbetering van de informatieve waarde van het controleverslag;
- de versterking van het publieke toezicht op de audit in de Europese Unie.

De striktere eisen die op de organisaties van openbaar belang zullen worden toegepast, zijn:

- een strengere controle door het belang van het auditcomité te vergroten en de invoering van een onafhankelijke en transparante procedure voor de selectie van de wettelijke auditors;
- een verdiept en transparanter controleverslag, inzonderheid wat de aard van de gelopen risico's betreft;
- de verplichte rotatie van het auditkantoor, in de regel na verloop van 10 jaar, met de mogelijkheid de duur van de opdracht, onder bepaalde voorwaarden, tot 20 of 24 jaar te verlengen;
- een lijst van de niet-controlediensten waarvan de uitoefening verboden is in het kader van de wettelijke audit en de invoering van een maximumdrempel betreffende de verstrekking van niet-controlediensten bovenop de wettelijke controlediensten;
- de oprichting van een 'Committee of European Auditing Oversight Bodies' (CEAOB) om toe te zien op de samenwerking tussen de verschillende nationale toezichtorganen.

Sommige door de wijziging van de richtlijn ingestelde maatregelen – inzonderheid betreffende de borging van de kwaliteit en het toezicht – kunnen voor onze Belgische con-

fraters van belang zijn. Zoals vermeld, zal de richtlijn immers na omzetting in de verschillende nationale wetgevingen van toepassing zijn op alle audits.

Kwaliteitsborging

Elke lidstaat moet een kwaliteitsborgingsstelsel instellen dat moet voldoen aan de door de richtlijn 2014 vastgestelde minimumcriteria, die niet veel wijzigingen vertonen ten opzichte van deze van de tekst van 2006.

De enige belangrijke wijziging houdt verband met de frequentie van de kwaliteitsborging. Vroeger moesten de kwaliteitsbeoordelingen ten minste om de zes jaar plaatsvinden. De nieuwe richtlijn bepaalt nog steeds dat kwaliteitsbeoordelingen om de zes jaar plaatsvinden, maar ook aan de hand van een risicoanalyse.

De nieuwe richtlijn stelt ook bijkomende eisen vast voor de kwaliteitsbeoordelaars, met name:

- met betrekking tot de professionele opleiding van de kwaliteitsbeoordelaars, hun relevante beroepservaring en de noodzaak van een specifieke opleiding voor de uitvoering van kwaliteitsbeoordelingen;
- tussen de uitoefening van een opdracht als kwaliteitsbeoordelaar en een vorige opdracht binnen het auditkantoor moet ten minste drie jaar zijn verstreken; en
- er mag geen belangenconflict bestaan tussen de beoordelaar en de te inspecteren wettelijke auditor.

De criteria waar de beoordelaars aan moeten voldoen en de algemene draagwijdte van de kwaliteitsbeoordeling moeten rekening houden met de grootte en de complexiteit van het te inspecteren auditkantoor.

Onderzoeken en sancties

De maatregelen inzake de onderzoeken en sancties waren in de tekst van 2006 zeer beperkt. De tekst bepaalde enkel dat de lidstaten doeltreffende sanctieregelingen moesten instellen om de wettelijke auditors en auditkantoren die inadequate audits uitvoerden, te bestraffen en dat die regelingen en de opgelegde straffen openbaar gemaakt moesten worden. De nieuwe tekst is veel preciezer aangaande de in te voeren tuchtmaatregelen en bevat een minimumlijst van de in geval van tekortkoming toe te passen administratieve maatregelen en sancties.

Delegaties

De kwaliteitsborging en de onderzoeken en sancties mogen in de regel altijd toevertrouwd worden aan andere aan-

gewezen autoriteiten of organen. Dat geldt echter niet voor de organisaties van openbaar belang.

Europese ontwikkelingen i.v.m. de fiscaliteit

Btw

Regels inzake de plaats van de dienst en Mini One Stop Shop (MOSS)

Vanaf 1 januari 2015 zullen alle elektronische, telecom- en omroepdiensten belast worden op de plaats waar de afnemer van de dienst is gevestigd. Deze wijziging is het gevolg van de wijzigingen die in het btw-stelsel van de EU aangebracht werden aan de regels inzake de plaats van de dienst en in 2008 aangenomen werden in het kader van het 'btw-pakket'.

De MOSS zal in werking treden op 1 januari 2015. Dankzij die MOSS zullen belastingplichtigen die elektronische, telecommunicatie- en omroepdiensten leveren aan niet-belastingplichtigen in lidstaten waar die afnemers niet zijn gevestigd, de btw op die diensten kunnen voldoen via een webportaal in de lidstaat waar ze zijn ingeschreven. Deze regeling zal facultatief zijn. Het is een vereenvoudigingsmaatregel waardoor deze belastingplichtigen zich niet meer moeten inschrijven in elke lidstaat 'van verbruik'.

Volgens deze regeling moet elke belastingplichtige die ingeschreven is in de MOSS in een lidstaat (lidstaat van identificatie) zijn btw-informatie driemaandelijkse elektronisch meedelen via het portaal van de MOSS, met vermelding van de aan niet-belastingplichtigen in andere lidstaten (lidstaten van verbruik) geleverde elektronische, telecommunicatie- en omroepdiensten en de erop verschuldigde btw. De lidstaat van identificatie zal deze aangifte en het bedrag van de gestorte btw vervolgens via een beveiligd communicatienetwerk overmaken aan de lidstaat van verbruik.

Merk wel op dat de aangifte via de MOSS los staat van en bovenop de gewone aangifte komt die de belastingplichtige in zijn lidstaat, op grond van de aldaar geldende btw-verplichtingen, moet indienen.

Het succes van de MOSS zal door de Commissie als een test worden gezien. Voortgaande op de feedback zal zij daaruit kunnen afleiden of het haalbaar is de belasting te verleggen naar het land waar de dienst wordt verbruikt in de plaats van het land waar de dienstverrichter is gevestigd. Deze aanpak zou kunnen bijdragen tot een efficiëntere strijd tegen de btw-fraude, en in het bijzonder tegen de zogenaamde btw-carroussels.

Standaardisatie van de btw-aangifte

Het Europees Parlement heeft in februari 2014 een voorstel van de Commissie voor een nieuwe standaard btw-aangifte goedgekeurd. Dit voorstel steunt op de zogenaamde '5+21-aanpak'. De aangifte bevat vijf verplichte vakken en de lidstaten krijgen de mogelijkheid om daar nog eenentwintig bijkomende vakken aan toe te voegen. Mocht dit voorstel worden doorgevoerd, dan zou het de aangifteverplichtingen in sommige lidstaten aanzienlijk verlichten, terwijl het ze in de andere lidstaten lichtjes verhoogt.

Voorts werd voorgesteld om de lidstaten te verplichten rechtstreekse verbeteringen in de btw-aangiften toe te laten (in de plaats van een afzonderlijke verbeterende aangifte naar de fiscale administratie te sturen), de indieningstermijn van de aangifte te beperken van één tot twee maanden na het belastbare tijdperk en het belastbare tijdperk te verkorten tot een maand.

Tevens werd voorgesteld om de ondernemingen waarvan de jaarlijkse omzet het bedrag van 2 000 000 EUR niet overschrijdt, een belastbaar tijdperk van drie kalendermaanden toe te staan. De lidstaten zouden zelfs de mogelijkheid krijgen om dit belastbaar tijdperk tot een jaar te verlengen. De btw moet worden betaald bij de aangifte ervan of, uiterlijk, op de uiterste datum voor de indiening van de aangiften.

Hoewel het Europees Parlement dit voorstel goedgekeurd heeft, staan sommige lidstaten er nogal huiverig tegenover. Het uiteindelijke standpunt van de Raad dienaangaande is nog niet bekend.

Directe belastingen

Wijzigingen aangebracht aan de richtlijn betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor moeder- en dochterondernemingen uit verschillende lidstaten

De aangebrachte wijzigingen willen de strijd aangaan tegen mogelijke misbruiken van de moeder-dochterrichtlijn door sommige ondernemingen, die leiden tot situaties waarin dubbele niet-heffing ontstaat en aldus onbedoelde belastingvoordelen worden gecreëerd voor groepen van moeder- en dochterondernemingen uit verschillende lidstaten in vergelijking met groepen uit eenzelfde lidstaat. In het bijzonder zou het voor ondernemingen niet meer mogelijk zijn de verschillen tussen lidstaten in de fiscale behandeling van de intragroepsbetalingen uit te buiten. Het doel van dit initiatief is de richtlijn in staat te stellen de eerlijke concurrentievoorwaarden tussen de ondernemin-

gen binnen de eenheidsmarkt te blijven garanderen, zonder de weg open te laten voor een agressieve fiscale planning.

Het voorstel maakte deel uit van het actieplan dat de Europese Commissie vorig jaar had aangenomen met het oog op de strijd tegen belastingontwijking. Het levert tevens een belangrijke bijdrage tot die strijd door de vennootschappen, zowel op Europees als op wereldwijd vlak.

In juli 2014 heeft de Europese Raad een wijziging aangenomen die bepaalt dat de lidstaat van de moedervernootschap enkel zal afzien van het belasten van de uitgekeerde winst als die niet aftrekbaar is in de lidstaat van de dochtervernootschap.

De Europese Raad moest zich nog over een tweede voorstel buigen, dat de lidstaten ertoe zou verplichten een gemeenschappelijke antimisbruikmaatregel aan te nemen. Daardoor kunnen de lidstaten kunstmatige constructies – opgezet tot omzeiling van de belastingregels – negeren en ervoor zorgen dat de belasting wordt gevestigd op grond van de economische werkelijkheid van de verrichtingen. Er is een politiek akkoord over dit voorstel maar het werd nog niet formeel aanvaard door de Raad.

De bedoeling van dit voorstel is de strijd tegen bepaalde specifieke fiscale constructies die een gunstige belastingregeling genieten, te versterken.

Spaarrichtlijn

Deze richtlijn werd in maart 2014 goedgekeurd door de Raad en zal in 2017 in werking treden. De spaarrichtlijn was al sinds 1 juli 2005 van toepassing en had tot doel belastingontwijking met betrekking tot spaarinkomsten te voorkomen aan de hand van een informatie-uitwisseling tussen de fiscale autoriteiten binnen de EU.

De belangrijkste wijzigingen die door de nieuwe spaarrichtlijn worden ingevoerd en bestemd zijn om de vastgestelde lacunes te dichten, zijn:

- een transparante benadering gebaseerd op de verplichting tot identificatie van de uiteindelijke begunstigde, die natuurlijke personen belet de richtlijn te omzeilen door gebruik te maken van een rechtspersoon (bijvoorbeeld een stichting) of een juridische tussenconstructie (bijvoorbeeld een fiduciaire) gevestigd in een derde land dat de effectieve belasting van deze rechtspersoon/tussenconstructie op het geheel van zijn inkomsten uit door de spaarrichtlijn beoogde financiële producten niet garandeert;

- de verbetering van de regels die de natuurlijke personen moeten beletten de richtlijn te omzeilen via een rechtspersoon (bijvoorbeeld een stichting) of een juridische tussenconstructie (bijvoorbeeld een fiduciaire) gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie (EU). Deze regels houden een kennisgeving door deze rechtspersonen of juridische constructies in;
- de uitbreiding van het toepassingsgebied van de richtlijn om ook de financiële producten erin op te nemen die gelijkaardige kenmerken vertonen als vorderingen, maar juridisch niet als vorderingen worden beschouwd (bijvoorbeeld vastrentende effecten en de gestructureerde producten gekoppeld aan de levensverzekering);
- het in aanmerking nemen van alle inkomsten uit beleggingsfondsen – geïnd binnen en buiten de EU – bovenop de inkomsten van instellingen voor collectieve belegging in effecten (ICBE's) die toegelaten zijn overeenkomstig richtlijn 85/611/EEG en die door de huidige richtlijn worden beoogd.

De Raad heeft verzocht om de herziene regels van de spaarrichtlijn vóór januari 2016 in het nationale recht van de lidstaten om te zetten.

Administratieve samenwerking

Met het oog op de strijd tegen fiscale fraude hebben de lidstaten de richtlijn betreffende de administratieve samenwerking op 9 december 2014 aangepast. De voorziene wijzigingen zullen betrekking hebben op de automatische informatie-uitwisseling over de inkomsten van dividenden, meerwaarden en rekeningsaldi.

Vooruitzichten 2020

Openbare raadpleging over de herziening van de Small Business Act

De Europese Commissie houdt momenteel een openbare raadpleging met de bedoeling advies in te winnen en ideeën op te doen over de herziening van de 'Small Business Act', met het oog op het voeren van een sterk Europees beleid ten gunste van de kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en de ondernemers voor de periode 2015-2020.

De Europese Commissie heeft al een aantal maatregelen genomen ten gunste van de kmo's, zoals:

- de verlichting van de administratieve lasten;
- de toegang tot financiering;
- de bevordering van de toegang tot de (extra-)communautaire markt voor de kmo's;

- de bevordering van het ondernemerschap;
- de strijd tegen de schaarste aan werkrachten.

Meerjaarlijks financieel kader

De Europese Commissie helpt de kmo's de nodige fondsen te vinden voor hun groei. Dit gebeurt via een systeem van gewaarborgde leningen in de vorm van een omkaderingsprogramma voor het concurrentievermogen en de innovatie (CIP 2007-2013). Meer dan 200 000 kmo's hebben al van dit steunprogramma kunnen genieten, voor een totaalbedrag van meer dan 12,5 miljard euro leningen.

In het kader van het initiatief tot het verstrekken van durfkapitaal aan innovatieve en fors groeiende kmo's heeft de Commissie al meer dan 2,2 miljard euro investeringskapitaal verstrekt aan zowat 250 innovatieve en fors groeiende ondernemingen.

Het nieuwe financieringsprogramma voorziet een verhoogde financiële bijstand, via een programma dat specifiek bestemd is voor de kleine ondernemingen (COSME), met een voorzien budget van 2,5 miljard euro voor de periode 2014-2020. Daarnaast zal ook de financieringssteun aan de kmo's in het kader van het Onderzoeks- en innovatieprogramma HORIZON 2020 worden verhoogd.

De Europese Commissie heeft ook de ambitie om een efficiënt, gediversifieerd en verbeterd kader voor de langetermijnfinanciering van de kmo's te ontwikkelen, door hen te helpen bij het aantrekken van private investeringen. De beoogde maatregelen betreffen onder meer:

- een Europees paspoort voor durfkapitaal. Het voorstel voor 'Europese durfkapitaalfondsen' zal het grensoverschrijdend inzamelen van fondsen vergemakkelijken en een echte interne markt voor durfkapitaal doen ontstaan;
- maatregelen tot verbetering van de toegang van de kmo's tot de kapitaalmarkten. Er liggen twee recente voorstellen op tafel om investeerders op de markt aan

te trekken voor meer in het oog springende (beursgenoteerde) kmo's;

- een voorstel tot wijziging van de Richtlijn betreffende de financiële instrumenten (MiFID) om de ontwikkeling van de beursmarkten gespecialiseerd in de kmo's te ondersteunen;
- een voorstel tot wijziging van de transparantierichtlijn om meer en betere informatie over de genoteerde kmo's te verschaffen.

Conclusie

Dit bondige maar onvolledige overzicht (kwesties in verband met de openbare sector, het vennootschapsrecht, de strijd tegen het witwassen van geld enz. werden immers niet behandeld) zou moeten hebben overtuigd van het belang om een bijdrage te kunnen leveren aan de Europese instellingen. De Europese Commissie legt een massa teksten voor aan de Europese wetgevers, en de goedgekeurde teksten hebben zeer vaak – om niet zeggen altijd – een weerslag op de lokale wetgeving.

Het is een essentiële opdracht van de FEE om de boodschappen en de bekommernissen van het beroep over te brengen, door de nadruk te leggen op onze bijdrage aan het algemeen belang, met name de bescherming van de consumenten, de financiële zekerheid, de strijd tegen de fiscale fraude en tegen het witwassen van geld.

Hoe sterker en geloofwaardiger ons beroep op het vlak van de kwaliteit van de diensten, de deontologie, de onafhankelijkheid en de kwaliteitsbeoordeling voor de dag komt, hoe beter onze boodschappen gehoord en begrepen zullen worden. Wij hebben in elk land de plicht en de verantwoordelijkheid om de geloofwaardigheid van het beroep te vrijwaren en zelfs te versterken. Want de afspiegeling van een Europees beroep is enkel de weergave van de realiteit in de verschillende lidstaten. De organisatie van het beroep van accountant en van belastingconsulent in België wordt vaak als voorbeeld gesteld. We mogen er trots op zijn en we zullen er blijven voor zorgen dat de kwaliteit verbetert. ●